

Handläggare

Mats Bothén
Tel: 08 508 260 13
Hans-Olov Blom
Tel. 08 508 287 33
Erik Jondelius
Tel. 08 508 261 14

Till

Trafiknämnden
2016-12-08

Levande Stockholm. Förslag till platser 2017 och fortsatt utveckling

Förslag till beslut

1. Trafiknämnden uppdrar åt trafikkontoret att under sommarsäsongen 2017 inrätta sommargångator och -torg samt pop-up parker enligt vad som följer av detta tjänsteutlåtande.
2. Trafiknämnden godkänner kontorets redovisning och uppdrar åt kontoret att arbeta vidare med uppdraget enligt detta tjänsteutlåtande.

Jonas Eliasson
Förvaltningschef

Ted Ell
Avdelningschef

Sammanfattning

I enlighet med kommunstyrelsens förslag till budget 2017 och trafikkontorets erfarenheter från de gångna årens Levande Stockholm-satsningar, redovisas i detta ärende förslag till genomförandet av Levande Stockholm under 2017 samt hur konceptet kan fortsätta utvecklas.

Kontoret planerar för att ett 10-tal pop-up parker ska kunna genomföras under kommande sommar, dels i kontorets regi, dels genom andra aktörer. Beträffande sommargångator föreslås en utvidgning jämfört 2016, såväl vad avser antalet platser som tidsmässigt. Slutligen lämnas en redovisning över vilka stöd- och styrdokument som framtagits under 2016 vilka förutses stimulera den fortsatta utvecklingen av Levande Stockholm-konceptet.

Bakgrund

Av kommunstyrelsen förslag till budget 2017 framgår bl a följande.

”Arbetet med Levande Stockholm ska fortsatt utvecklas i hela staden tillsammans med näringslivet, stockholmare och stadsdelsnämnder för ett ökat stadsliv och trivsammare vistelsemiljöer. Konceptet sommargångator permanentas. Trafiknämnden ska utarbeta en vinterstrategi, inom ramen för Levande Stockholm, i syfte att Stockholm ska bli en mer attraktiv vinterstad.

Trafiknämnden ska fortsätta att inrymma vistelseytor med till exempel parkbänkar och andra sittmöbleringar i den offentliga miljön och medverka till minst 10 popup-parker under 2017.”

I förslaget till budget betonas också att den fortsatta utvecklingen av Levande Stockholm ska ske i samarbete med näringslivet, stockholmare och stadsdelsnämnder.

I detta ärende redovisas kontorets förslag till genomförande av Levande Stockholm under 2017 och fortsatt utveckling.

Ärendets beredning

Ärendet har beretts inom trafikkontoret.

Trafikkontorets synpunkter

Trafikkontoret anser att de två gångna årens Levande Stockholm-satsningar har mött stor uppskattning bland såväl stockholmarna som de näringsidkare och fastighetsägare som medverkat i genomförandet (för en fylligare redovisning av årets Levande Stockholm-satsningar får kontoret hänvisa till ett särskilt ärende (T2016-03064). Beaktat kommunstyrelsens förslag till budget 2017 och trafikkontorets erfarenheter från de gångna årens Levande Stockholm-satsningar, redovisas nedan förslag till genomförandet av Levande Stockholm under 2017 samt hur konceptet kan fortsätta utvecklas .

Kontoret ser Levande Stockholm-konceptet som ett av flera sätt att verka i visionens riktning för att skapa ett mer sammanhållet, levande och attraktivt Stockholm för alla. Andra viktiga beståndsdelar i denna utveckling utgörs, vad beträffar den fysiska miljön, av de satsningar som görs planeras inom ramarna för de lokala utvecklingsprogrammen, utvecklingen av gröna stråk och parker, gångstråk enligt gångplanen mm. För kontorets vidkommande är det därmed naturligt och viktigt att se utvecklingen av Levande Stockholm som en del av en samlad strävan mot ökad livskvalitet i hela staden där konceptet bör anpassas och tillämpas för mesta möjliga mervärde utifrån de specifika förutsättningar som råder på respektive plats och beaktat de andra utvecklingsinitiativ enligt ovan som drivs. Att utveckla Levande Stockholm-konceptet till en företeelse också i ytterstaden, i enlighet med vad som anges i budgetförslaget, är därmed angeläget enligt kontorets mening.

Samtidigt som Levande Stockholm-konceptet kan utgöra värdefulla inslag för höjda kvaliteter i ytterstaden bör det beaktas att drivkrafterna för att realisera konceptet i väsentlig omfattning skiljer sig från dem i innerstaden. I innerstaden finns, i de fall som hittills varit aktuella, tydliga ekonomiska incitament som innebär att det är lättare att få en bred medverkan från t ex restauratörer, näringsidkare och fastighetsägare. Kontorets bedömning är att dessa förutsättningar inte, annat än i undantagsfall, föreligger i samma omfattning i ytterstaden även om behoven av dessa inslag i stadsmiljön kan vara nog så stora som för innerstaden. För att med framgång utveckla Levande Stockholm i ytterstaden gör kontoret, mot denna bakgrund, bedömningen att primära samarbetsparter, vid sidan av näringsidkare och fastighetsägare, utgörs av stadsdelsförvaltningarna och föreningslivet.

Förslag till platser 2017

Med ledning av den dialog som förs med stadsdelsförvaltningarna, inom samarbetet med de lokala utvecklingsprogrammen, föreslår kontoret att Levande Stockholm, vad avser ytterstaden, i första hand inriktas mot

- Hässelby/Vällingby (Ormängstorget) i samarbete med bl a stadsdelsförvaltningen,
- Kista (Kistagången) i samarbete med fastighetsägarna och Kista Science City,

- Östberga (Östberga Torg), i samarbete med bl a stadsdelsförvaltningen,
- Skärholmen, i samarbete med bl a stadsdelsförvaltningen.

Ytterligare platser kan komma att aktualiseras genom de olika kontakter kontoret har med de särskilt prioriterade stadsdelarna.

Beträffande innerstaden föreslår kontoret att Levande Stockholm under 2017 inriktas på att realiseras på följande gator/platser. Förslaget baseras på utvärderingen för 2016 och de förslag som inkommit till kontoret genom aktörer och medborgarförslag.

- Skånegatan med Nytorget i huvudsak likt 2016 med utredning om möjlighet att använda parkeringsplatser för tillfälliga uteserveringar på Skånegatan mot Östgötagatan.
- Swedenborgsgatan, i huvudsak likt 2015 och 2016.
- Rörstrandsgatan, i huvudsak likt 2016 med utredning om möjlighet att använda parkeringsplatser för tillfälliga uteserveringar mot Norrbackagatan.
- Genomföra sommargågata på Drottninggatan mellan Tegnégatan och Observatoriegatan koordinerat med arbetet enligt Gångplan för Stockholm.
- Utredda möjligheteten att skapa gångströmmar till nya Brunkebergstorg med koppling till den sommarinstallation som sommartid realiseras vid Gustaf Adolfs Torg.
- Utredda möjligheteten att skapa en sommargågata utmed Hornsbergs Strand.

Ytterligare platser kan komma att aktualiseras genom den kontinuerliga dialog som kontoret för med fastighetsägare och andra privata aktörer. En plats som inkommit förslag om utgörs av Roslagsgatan. Kontoret bedömer dock, med hänsyn till att gatan trafikeras av stombuss 2, att sommargågata inte är lämplig. Möjligheter torde dock finnas att nyttja parkeringsplatser som skulle kunna användas för sommarmöblering och uteservering, d v s faciliteter av mer tillfällig parkkaraktär.

Vad avser pop-up parker föreslår kontoret att det fortsatta arbetet inriktas enligt följande.

- Fatbursparken (genom exploateringskontoret),
- Östermalm (genom stadsdelsförvaltningen, vid östra Valhallavägen eller kv Krubban, väster om Historiska museet),
- Humlegårdsgatan, i huvudsak likt 2016.

Trafikkontoret har härutöver förutsättningar att etablera 7 pop up-parker likt den på Pipersgatan 2016, vars placeringar dock ännu inte är helt fastställda. Eventuellt kan några av dessa komma att ambulera under sommarperioden.

Beträffande Humlegårdsgatan har idéer framförts gällande en förlängning jämfört den som gällde sommaren 2016. Kontoret bedömer dock inte detta som för närvarande lämpligt, med hänsyn till den pågående ombyggnaden av saluhallen vid Östermalmstorg.

Fortsatt utveckling

I syfte att utveckla Levande Stockholm-konceptet har kontoret under 2016 tagit fram kriterier för sommargångator och sommartorg baserade på trafikmässiga förutsättningar och även börjat inventera möjliga platser för sådana. Dessa kriterier har beaktats i framtagandet av de föreslagna platserna enligt ovan och biläggs detta utlåtande. Kontoret vill dock betona att kriterierna endast utgår från de trafikmässiga förutsättningarna och kan inte ensamt utgöra de bedömningar som måste göras i de enskilda fallen såsom ansökan om polistillstånd för nyttjande av allmän plats, aktuella exploateringar, trafikomläggningar, platsens allmänna förutsättningar mm.

Under 2016 har också en handbok för medborgardriven stadsutveckling tagits fram av Fastighetsägarna Stockholm i samarbete med staden. I denna handbok lämnas konkreta råd och anvisningar för alla och envar som vill initiera någon form av tillfällig arena för möten och aktivitet i stadsrummet.

Förutsättningarna för här aktuella gaturumsutnyttjanden har vidare fastställts i kommunfullmäktiges beslut om taxa för upplåtelse av offentlig plats (Kfs 2016:04) avseende tillfälliga parker och uteserveringar. För ytterligare vägledning har kontoret också utarbetat en till taxan kopplad villkorsbilaga (bilaga 2).

Genom ovan refererade stöd- och styrdokument har tydligheten avseende förutsättningar och möjligheter till anordnandet av olika Levande Stockholm-initiativ avsevärt förbättrats. Kontoret utgår också från att detta kommer leda till fler tillfälliga parker och uteservering på parkeringsplatser vid sidan av de Levande Stockholm-platser som staden självt tar initiativ till.

I de utvärderingar som gjorts för sommargågatorna 2016 har framkommit att det finns önskemål om att förlänga tiderna för sommargågatorna. Kontoret gör bedömningen att för 2017 försöksvis utvidga tiden till att avses mitten av maj till mitten av september. För de 7 pop up-parker som kontoret kommer att ansvara för kan etableringstiden förlängas ytterligare då de inte har samma trafikpåverkan som sommargågor.

Beträffande möjligheterna att utveckla Levande Stockholm till att också avse aktiviteter vintertid kommer kontoret i första hand utreda möjligheterna till samordning med det Stockholms Jul-arbete som bedrivs runt om i staden.

Trafikkontoret kommer fortsätta att löpande följa och utvärdera Levande Stockholm-tillämpningen och årligen återkomma till trafiknämnden med de förslag mm som utvecklingen föranleder.

Ekonomi

För genomförande av ovanstående Levande Stockholm-projekt bedömer kontoret att, förutom de extra driftmedel om 8 mnkr som avsatts i budget, 5 mnkr kommer, genom omfördelningar inom kontorets budget, behöva avsättas för investeringar för gatumöbler, installationer, avskärmningar mm.

I och med att parkeringsplatser tas bort på sommargågor försvinner parkeringsintäkter. För Swedenborgsgatan, Skånegatan, Rörstandsgatan och Drottninggatan beräknas intäkterna minska med ca 1 mnkr räknat på fyra månader. För Hornsbergs Strand föreligger ännu viss osäkerhet om utbredningen varför de ekonomiska aspekterna inte ännu kunnat beräknas. Dock kommer upplåtelseavgifter för uteserveringar på gågatorna innebära vissa intäkter vilket innebär att nettokostnaderna blir lägre än 1 mnkr. I de fall tillfälliga uteserveringar anordnas i anslutning till de föreslagna sommargågatorna, bedömer kontoret att parkeringsintäktsbortfallet vägs upp av upplåtelseavgifter.

Vad gäller pop up-parker som kontoret planerar genomföra i staden i övrigt tillkommer minskade parkeringsavgifter om i storleksordningen 0,1 mnkr.

Trafikkontorets förslag

Kontoret föreslår att trafiknämnden dels beslutar att inrätta sommargångator och -torg samt pop-up parker under sommarsäsongen 2017 enligt vad som följer av detta tjänsteutlåtande, dels godkänner kontorets redovisning och uppdrar åt kontoret att arbeta vidare med uppdraget enligt detta tjänsteutlåtande

Slut**Bilagor**

1. Riktlinjer för sommargångata och sommartorg, Trafikkontoret 2016.
2. Villkor vid användning av offentlig plats (villkorsbilaga TP), Trafikkontoret 2016.